

BAAC

ARCHEOLOGIE EN
BOUWHISTORIE

Reuver Plangebied Rijksweg/Bergerhof

Inventariserend veldonderzoek door
middel van proefsleuven (Ivo-p)

BAAC rapport A-12.0152

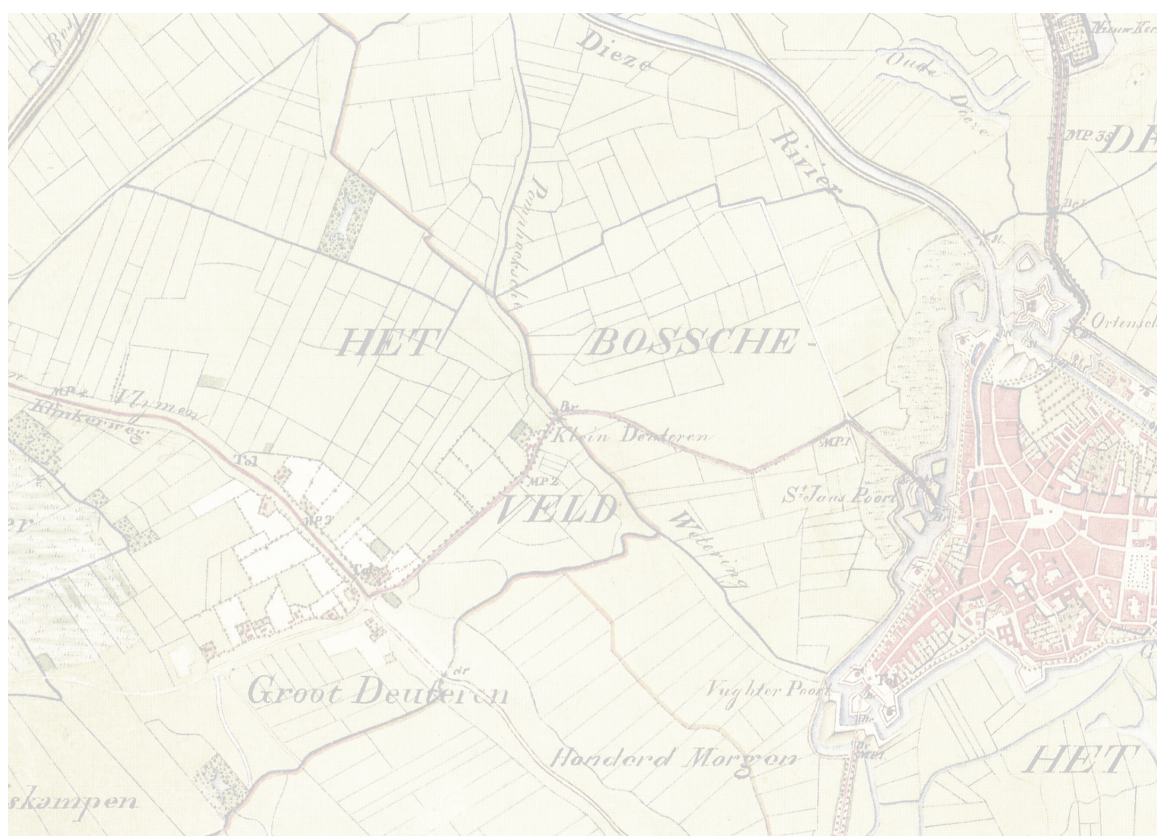
februari 2013

Auteur:

drs. P. Weterings

Status:

Definitief

Colofon

ISSN	1873-9350
Redactie:	R. van der Mark
Auteur:	P. Weterings
Veldwerk:	P. Weterings P. Kimenai L. Dentener
Tekeningen:	J. van Gestel
Copyright:	Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V./ BAAC bv, 's-Hertogenbosch.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V. en/of BAAC bv te 's-Hertogenbosch.

BAAC bv

Onderzoeks- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur- en Cultuurhistorie.

Graaf van Solmsweg 103
5222 BS 's-Hertogenbosch
Tel.: (073) 61 36 219
Fax: (073) 61 49 877
E-mail: denbosch@baac.nl

Bergsingel 81-85
7411 CN Deventer
Tel.: (0570) 67 00 55
Fax: (0570) 618 430
E-mail: deventer@baac.nl

Inhoud

	■ Samenvatting	7
1	■ Inleiding	9
	1.1 Aanleiding	9
	1.2 Ligging en aard van het terrein	9
	1.3 Administratieve gegevens	10
2	■ Onderzoekskader	11
	2.1 Landschappelijke achtergrond	11
	2.2 Historische achtergrond	11
	2.3 Archeologische achtergrond	12
	2.4 Onderzoeksvragen	13
	2.5 Werkwijze	15
3	■ Resultaten	17
	3.1 Bodemopbouw	17
	3.2 Sporen	18
	3.3 Vondsten	21
	3.4 Beantwoording onderzoeksvragen	21
4	■ Synthese, waardering en advies	25
	4.1 Synthese	25
	4.2 Waardering	25
	4.3 Advies	26
5	■ Literatuur	27
6	■ Lijst van afbeeldingen	29
	■ Bijlagen	31
	- Bijlage 1 Vondstenlijst	33
	- Bijlage 2 Sporenlijst	35

Samenvatting

In opdracht van Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V. heeft BAAC bv (*onderzoeks- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur en Cultuurhistorie*) te 's-Hertogenbosch van 21 tot en met 24 mei 2012 een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd in plangebied Rijksweg/ Bergerhofweg te Reuver gemeente Beesel. Aanleiding voor het onderzoek wordt gevormd door de voorgenomen nieuwbouw, waardoor eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten verloren dreigen te gaan.

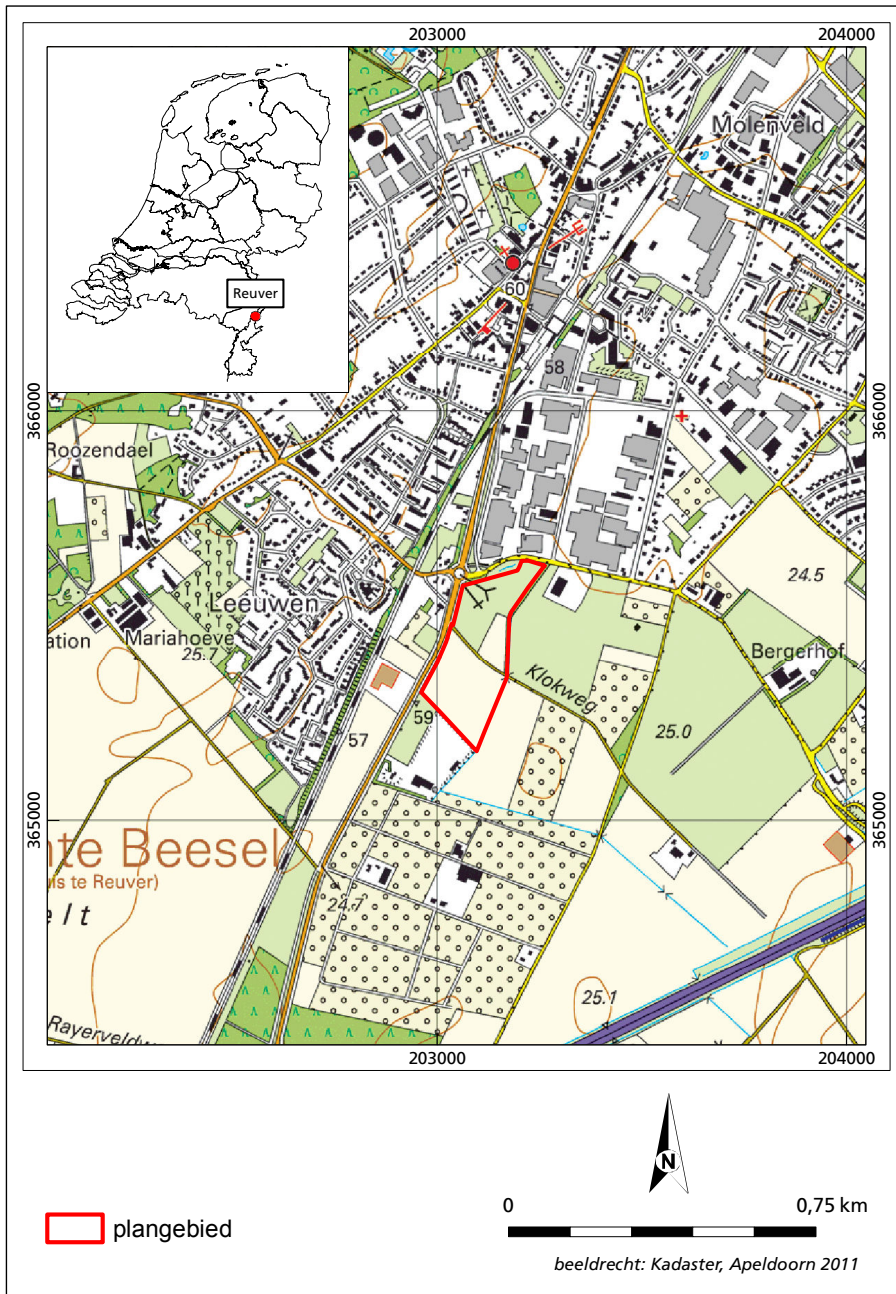
Het totale plangebied is circa 6,06 ha groot, maar op basis van de resultaten van een vooronderzoek is een zone van circa 2,2 ha geschikt bevonden voor het uitvoeren van het IVO-P. Dit onderzoeksgebied is onderzocht middels het graven van twaalf proefsleuven, grotendeels conform het voor dit onderzoek opgestelde Programma van Eisen.¹ Aanvankelijk voorzag dit PvE in de aanleg van dertien sleuven van elk 40 bij 4 meter, maar hiervan bleek de meest zuidelijke sleuf grotendeels in de Klokweg te vallen. In overleg met de bevoegde overheid is hierop besloten de meest zuidelijke sleuf niet aan te leggen en de hiermee uitgespaarde vierkante meters elders op het terrein in te zetten. Hierdoor heeft sleuf 9 een lengte van 80 meter gekregen. Omdat enkele sleuven iets breder dan 4 meter waren, is in totaal een oppervlakte van 2159 m² blootgelegd.

Het onderzoeksgebied bestaat uit een (noord)oostelijke zone waar opvullingen van een oude beek zichtbaar werden. Ten westen hiervan bevindt zich een terrashoogte waar een oude akkerlaag werd waargenomen. De zuidwestelijke hoek wordt gevormd door een terrasvlakte. Voor het gehele onderzoeksgebied gold een hoge verwachting voor sporen en vondsten uit het laat-neolithicum tot het midden-neolithicum en een middelhoge verwachting voor resten uit latere perioden.

Er werden 30 antropogene grondsporen aangetroffen: 10 greppels, 13 paalsporen en 7 kuilen. De greppels volgen de huidige verkaveling en zullen een geringe ouderdom kennen. De paalsporen bevatten allen een gelijke vulling en kennen daarom vermoedelijk een gelijke datering. Omdat uit één van de paalsporen een post-middeleeuwse scherf roodbakkerd aardewerk werd aangetroffen, bestaat het vermoeden dat alle aangetroffen palen een post-middeleeuwse datering hebben. Voor de blootgelegde kuilen is geen goede datering te geven. Het is echter te verwachten dat deze sporen niet veel verschillen van de overige spoorgroepen die zijn aangetroffen.

Vondsten bestaan hoofdzakelijk uit stukken aardewerk uit de nieuwe tijd, afkomstig uit greppels. Ook werd een drietal stukken vuursteen aangetroffen, waarvan twee als artefact konden worden gedetermineerd. Eén ervan werd echter in een greppel uit de nieuwe tijd verzameld en de andere werd geïsoleerd aangetroffen in het zuiden van het onderzoeksgebied.

De resultaten van het IVO-p geven aanleiding tot het advies de vindplaats laag te waarderen en het plangebied vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

Afb. 1 Het plangebied.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V. heeft BAAC bv (*onderzoeks- en adviesbureau voor Bouwhistorie, Archeologie, Architectuur- en Cultuurhistorie*) te 's-Hertogenbosch van 21 tot en met 24 mei 2012 een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-p) uitgevoerd in plangebied Rijksweg/ Bergerhofweg te Reuver gemeente Beesel. Aanleiding van het onderzoek wordt gevormd door de voorgenomen nieuwbouw in het plangebied. Door de hiermee gepaard gaande bodemingrepen dreigen eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten verloren te gaan. Tijdens het vooronderzoek is voor het plangebied een archeologische verwachting opgesteld die hoog is voor de periode laat-paleolithicum – midden-neolithicum; middelhoog voor het laat-neolithicum - late ijzertijd; laag tot middelhoog voor de periode Romeinse tijd-vroege middeleeuwen; middelhoog voor de periode late middeleeuwen tot het begin van de nieuwe tijd en laag voor de periode na 1781.

1.2 Ligging en aard van het terrein

Het plangebied ligt ten zuiden van de bebouwde kom van Reuver. Het plangebied wordt in het westen begrensd door de Oude Rijksweg van Venlo naar Roermond, in het noorden door de Bergerhofweg, in het oosten door weide- en akkerland en in het zuiden door een deels bebouwd perceel behorende bij een boerderij gelegen aan de Rijksweg (figuur 1.1). De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 6,06 ha.

Het plangebied had ten tijde van het onderzoek een agrarische functie en was in gebruik als weiland. De oostelijke grens van het plangebied wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een sloot met een onregelmatige loop. Dit is mogelijk het restant van een natuurlijke waterloop, die in de loop der tijd deels gedempt en gekanaliseerd is.

Dwars door het plangebied loopt de "Klokweg", die vanaf de Rijksweg in zuidoostelijke richting naar de Weikesvenweg loopt. Op basis van de resultaten van het vooronderzoek is door de gemeente Beesel het besluit genomen het gedeelte van het plangebied ten noorden van de Klokweg aan een proefsleuvenonderzoek te onderwerpen.

1.3 Administratieve gegevens

Onderzoekgegevens

Type onderzoek	IVO-p
Datum veldwerk	21 t/m 24 mei 2012
Uitvoerder	BAAC bv, vestiging 's-Hertogenbosch Graaf van Solmsweg 103 5222 BS 's-Hertogenbosch 073 – 613 6219
Projectleider	P. Weterings p.weterings@baac.nl
BAAC-rapport	A-12.0152
Opdrachtgever	Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V. Gasselt, D. van (Janssen de Jong Projectontwikkeling B.V.) Postbus 5156 5800 GD Venray
Bevoegde overheid	Gemeente Beesel F. Tegels Postbus 4750 5953 ZK Reuver 077-4749292
Beheer documentatie	BAAC bv 's-Hertogenbosch, maar na afronding rapportage wordt de documentatie aangeboden aan het provinciaal depot van de provincie Limburg.
Beheer vondstmateriaal	BAAC bv 's-Hertogenbosch, maar na afronding rapportage wordt het vondstmateriaal aangeboden aan het provinciaal depot van de provincie Limburg.

Locatiegegevens

Provincie	Limburg
Gemeente	Beesel
Plaats	Reuver
Toponiem	Rijksweg/ Bergerhofweg
Kaartblad	58E
Oppervlakte plangebied	6,06 ha
Oppervlakte onderzoeksgebied	2,20 ha
RD-coördinaten	X1: 202955, Y1: 365315 X2: 203059, Y2: 365590 X3: 203262, Y3: 365630 X4: 203091, Y4: 365173
Status gemeentelijke beleidskaart	Grotendeels: hoge verwachting; archeologisch onderzoek bij bodemingrepen dieper dan 40 cm

Gegevens Archis

Onderzoeksmeldingsnummer	51896
Onderzoeksnummer	42028
AMK-terrein	Nvt
Vondstmeldingsnummer(s)	
Periode(s)	Steentijden

2 Onderzoekskader

2.1 Landschappelijke achtergrond

Het plangebied bevindt zich op een rivierterras van de Maas, dat is gevormd gedurende het laat-pleniglaciaal. Op basis van de ouderdom van dit terras kunnen er in principe archeologische resten worden aangetroffen uit het laatpaleolithicum tot en met heden. Ter plekke van het plangebied komen in het grootste deel van het plangebied horstpodzolgronden en in het uiterst oostelijke deel vorstvaaggronden voor. De aanwezigheid van deze bodemtypen duidt op

een relatief lage grondwaterstand, waarbij het westelijke deel relatief hoog gelegen is aangezien daar podzolisering heeft kunnen plaatsvinden. Het oorspronkelijke oppervlak van het rivierterras loopt in oostelijke richting geleidelijk af in de richting van een beek, die grenst aan het oostelijke deel van het plangebied. Deze beek is ontstaan als een geul behorende bij een vlechtend riviersysteem en is verlaten gedurende het Bølling-Allerød interstadiaal. Nadien is deze geul alleen nog watervoerend geweest gedurende hoogwater van de zich insnijdende Maas. Vermoedelijk is het oostelijke deel van het plangebied met uitzondering van het neolithicum tot aan de bedijking aan het einde van de middeleeuwen gevoelig geweest voor overstromingen. Dit is de reden dat ter plekke van deze terrasdepressie (restgeul) geen podzoliatie heeft opgetreden en er dus sprake is van vorstvaaggronden.

2.2 Historische achtergrond

Reuver ontstond als pleisterplaats op de kruising van de handelsweg tussen Keulen en Antwerpen enerzijds en de verbinding Maastricht-Arnhem anderzijds. In een reisverslag uit 1547 wordt de plaats Reuver genoemd als in de Roever. De eerste vermelding op een historische kaart dateert uit het einde van de zeventiende eeuw middels de naam Roversheide. De Roversheide was een zeer grote heide gelegen tussen de plaatsen "Beselen" (Beesel) en "Belfelt" (Belfeld). De Rijksweg waaraan het plangebied gelegen is, staat al vermeld op kaarten uit het einde van de zestiende eeuw. Gedetailleerde kaarten uit deze periode zijn er echter niet en het is dus ook niet duidelijk of er langs deze weg (in het plangebied) bebouwing heeft gestaan (boerderijen, nederzettingen).

Op de Smaberskaart uit 1781 is het gebied tussen de Klokweg, Rijksweg en Bergerhofweg en de oostelijk gelegen beek bebost. De Klokweg staat hier aangegeven als een strook heyde. De Bergerhofweg was nog niet aanwezig. Op de eerste kadastrale kaart uit de periode 1816-1832 is het plangebied onbebouwd. De drie huidige straten "Klokweg, Rijksweg en Bergerhofweg"

waren destijds al wel aanwezig. Het plangebied was aan het begin van de negentiende eeuw in gebruik genomen als akkerland en het uiterst oostelijke en zuidelijke deel was nog steeds in gebruik als naaldbos.

Op de militaire kaart uit de periode 1830-1850 is duidelijk te zien dat de voormalige Roversheide flink is verkleind. Het westelijke deel van de heide is bebost en later voor het grootste deel in gebruik genomen als akkerland.

Op de militaire kaart is ook duidelijk de min of meer rechte beek (restant van een watervoerende geul behorende tot het vlechtend riviersysteem) zichtbaar, die grenst aan het oostelijke deel van het plangebied. Rond 1900 is het plangebied nog steeds voor het grootste deel in gebruik als akker en is geen sprake van enige bebouwing. Het bosareaal is alleen nog aanwezig in de directe nabijheid van de beek en zal in de loop van de twintigste eeuw nog verder verdwijnen.

2.3 Archeologische achtergrond

Het plangebied is zowel op de IKAW als op de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW) van de provincie Limburg (2008) gekarteerd als een gebied met een hoge trefkans op het aantreffen van archeologische resten. Deze hoge trefkans is voornamelijk gebaseerd op basis van de ligging op terrasafzettingen met bijbehorende horstpodzolgronden en vorstvaaggronden en op de diverse nabijgelegen archeologische monumenten en waarnemingen.

Waarneming 9427 ligt in het centraal noordelijke deel van het plangebied. Tijdens een niet-archeologisch onderzoek zijn er drie vuurstenen werktuigen aangetroffen uit de periode mesolithicum tot en met het neolithicum (8.800 – 2000 jaar voor Chr.). Het betreft een vuurstenen "Rondboog" schrabber, een geretoucheerde afslag en een microkling. Het is onduidelijk of deze vondsten aan het oppervlak of in de ondergrond zijn aangetroffen.

Gezien het groot aantal meldingen rondom het plangebied wordt voor de precieze meldingen verwezen naar Kalisvaart 2008. De conclusie op basis van de omringende monumententerreinen, waarnemingen, vondstmeldingen en onderzoeksmeldingen is de volgende: binnen het plangebied zijn vondsten uit het mesolithicum tot en met het neolithicum waargenomen (complextype: jagers- en/of verzamelaarskampement). In (zuid)oostelijke richting zijn enkele losse vondsten waargenomen, die voornamelijk in het neolithicum dateren. Ten westen van het plangebied bevinden zich de oudere vondsten uit het middenpaleolithicum tot en met het neolithicum. Het lijkt erop dat gedurende de steentijd de bewoning en menselijke activiteit geleidelijk is opgeschoven in (zuid)westelijke richting. Dit heeft vermoedelijk te maken met het feit dat de oostelijk gelegen aangrenzende vlechtende geulsystemen steeds minder water afvoerden, als gevolg van een zich insnijdende Maas. De prehistorische mens (jager / verzamelaar) kon zich derhalve meer en meer op de lagere delen van de terrasdalvlakte begeven.

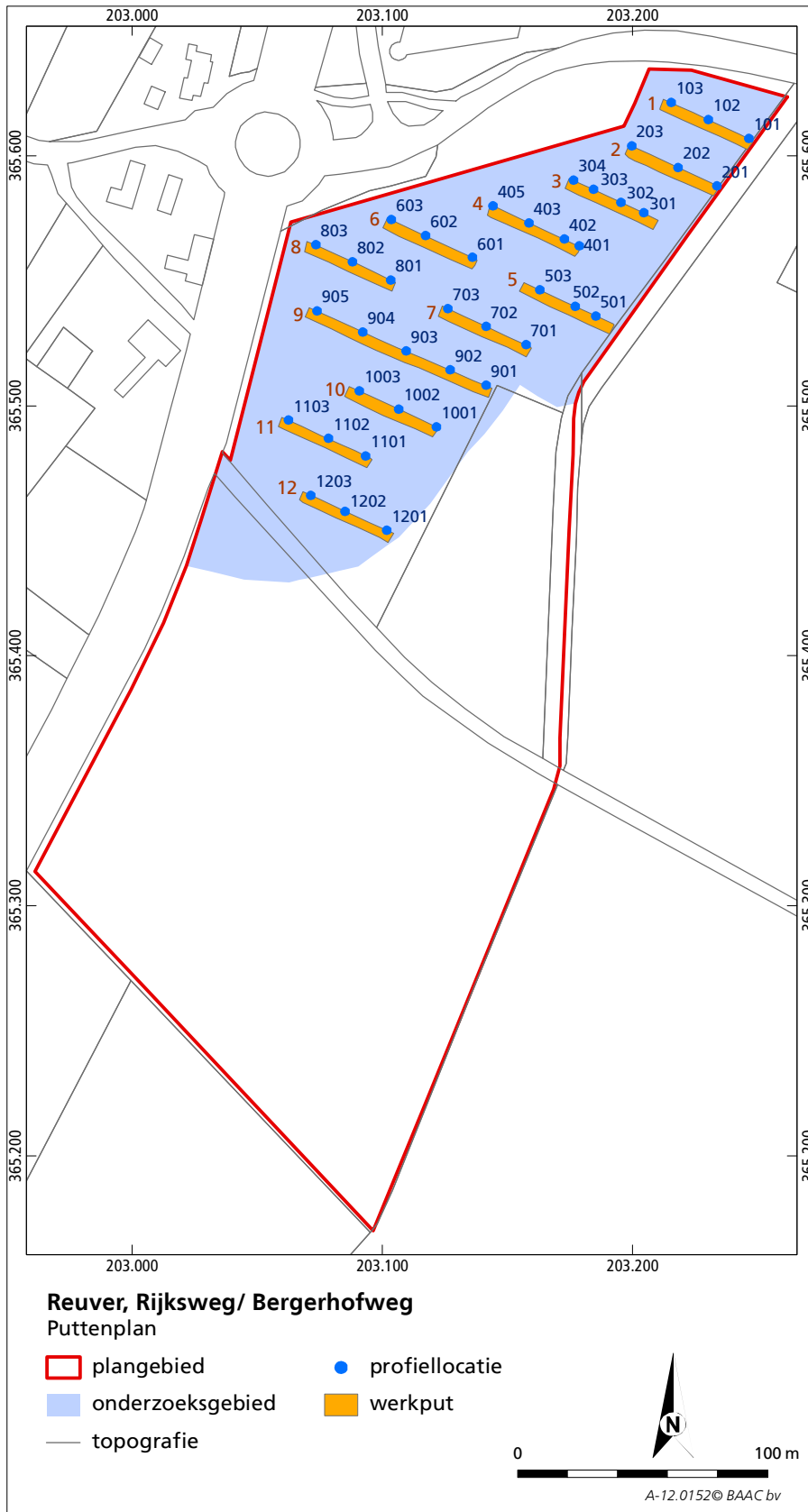
De eerste landbouwers uit het laat-neolithicum en de bronstijd zochten daarentegen toch weer de meer vruchtbare en minder natte gronden op en vestigden zich op de hogere delen van het terras. Tot in de late ijzertijd waren de hoogste delen van de terrasafzettingen vlakte bewoond. De toegenomen overstromingsfrequentie vanaf de Romeinse tijd leidde ertoe dat er relatief

weinig archeologische resten uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen aanwezig zijn binnen een straal van 500 m rondom het plangebied. Pas vanaf de late middeleeuwen wordt de omgeving wederom bewoond. Op basis van de in het veld aangetroffen geomorfologie, bodem en vondstverspreiding heeft het zuidelijke deel van het plangebied een lage verwachtingswaarde gekregen. De zuidelijke, iets lager gelegen zones met oevervlakten, dichtgeslibde doorbraaklaagten en terrasvlakten waren hoogstwaarschijnlijk te nat voor permanente bewoning of landbouw.

2.4 Onderzoeksvragen

Het doel van het inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in het eerder uitgevoerde vooronderzoek. Het gaat om gebieds- of vindplaatsgericht onderzoek binnen een gebied waar bodemingrepen staan gepland. Door de geplande bodemingrepen dreigt eventueel aanwezige archeologische informatie verloren te gaan. Het onderzoek resulteert in een waardering van de archeologische informatie en in een selectieadvies; een voorstel voor nader archeologisch onderzoek. Om tot het gestelde doel te komen, dienen de volgende onderzoeksvragen te worden beantwoord:²

1. Is er een vindplaats aanwezig binnen het onderzoeksgebied?
2. Zo ja, beschrijf per vindplaats de datering, het complextype, de aard van de sporen en vondsten, de verspreiding van de sporen en vondsten en de begrenzing van de vindplaats (indien mogelijk) zowel binnen als buiten het onderzoeksgebied.
3. Hoe is de bodemopbouw/stratigrafie binnen het onderzoeksgebied en wat is de relatie van de aangetroffen vindplaats met de bodemopbouw?
4. Wat is de waardering van de vindplaats? Geef daarbij aan in hoeverre de vindplaats in een groter onderzoekskader is in te passen.
5. Zijn er verstoringen aanwezig binnen het onderzoeksgebied? Zo ja, waar bevinden deze zich en tot hoe diep hebben deze de bodem verstoord?
6. Hoe sluiten de resultaten van het onderzoek aan op de gespecificeerde archeologische verwachting zoals die in het vooronderzoek voor het onderzoeksgebied is vastgesteld?
7. Indien er geen vindplaats is vastgesteld, hoe is dit te verklaren (landschappelijk, verstoring of gewoon niet aanwezig)?

Afb. 2 Puttenplan.

2.5 Werkwijze

Het totale plangebied beslaat een oppervlakte van circa 6,06 ha. Hiervan is ten noorden van de Klokweg een zone van circa 2,2 ha aangewezen als een archeologisch kansrijk onderzoeksgebied. Dit onderzoeksgebied is middels twaalf proefsleuven onderzocht, grotendeels conform het voor dit onderzoek opgestelde Programma van Eisen.³ Aanvankelijk voorzag dit PvE in de aanleg van dertien sleuven van elk 40 bij 4 meter, maar hiervan bleek de meest zuidelijke sleuf grotendeels in de Klokweg te vallen. In overleg met de bevoegde overheid is hierop besloten de meest zuidelijke sleuf niet aan te leggen en de hiermee uitgespaarde vierkante meters elders op het terrein in te zetten. Hierdoor heeft sleuf 9 een lengte van 80 meter gekregen. Omdat enkele sleuven iets breder dan 4 meter waren, is in totaal een oppervlakte van 2159 m² blootgelegd

De sleuven zijn aangelegd met behulp van een graafmachine met een gladde bak. De meeste sleuven zijn in één opgravingsvlak aangelegd, met uitzondering van sleuf 6, waar een eerste vlak op een hierna te bespreken akkerlaag werd aangelegd, waarna de sleuf verdiept werd tot een tweede vlak net onder de akkerlaag.

Vondsten zijn per spoor verzameld of, indien dit niet mogelijk bleek, in vakken van 5x4 meter. Hierbij is tevens gebruik gemaakt van een metaaldetector. De vlakken zijn gefotografeerd en vervolgens getekend met een gps met een afwijking van maximaal 2 cm. Sporen zijn selectief gecoupeerd om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Greppels zijn allen gecoupeerd. Van elke sleuf zijn drie segmenten van het bodemprofiel opgeschaafd en gedocumenteerd, met uitzondering van de verlengde sleuf 9, waar vijf segmenten werden gedocumenteerd.

Na afloop van het onderzoek zijn de sleuven weer dichtgegooid en aangereden.

Het veldwerk is uitgevoerd conform KNA 3.2.

3 Resultaten

3.1 Bodemopbouw

Binnen het onderzoeksgebied bevinden zich drie geomorfologische zones met daarop wisselende bodemtypes. De (noord)oostelijke zone wordt gevormd door de eerder genoemde opgevulde beek, die is ontstaan als een geul behorende bij een vlechtend riviersysteem en is verlaten gedurende het Bølling-Allerød interstadiaal. Deze beek wordt zichtbaar als een lichtgekleurde zone met fijn wit zand, waarin enkele greppels zijn gegraven (afb.3). Deze bodem is afgedekt door een circa 30 cm dikke bouwvoor.

In het (noord)westen van het onderzoeksgebied bevindt zich een terrashoogte die hoger gelegen is dan de hierboven besproken beek. Ter vergelijking: de basis van de afdekkende bouwvoor/akkerlaag bevindt zich in de oostelijke zone op circa 23,90 m boven NAP, terwijl deze zich in het (noord)westen op circa 24,30 m

Afb. 3 De opgevulde beek in het (noord)oosten van het onderzoeksgebied. Deze wordt zichtbaar als een lichtgekleurde zone van fijn wit zand.

boven NAP bevindt en dus 40 cm hoger ligt. Op de terrashoogte is een oude akkerlaag waargenomen, wat aangeeft dat de zone in het recente verleden niet of nauwelijks aan verstoringen onderhevig is geweest. Wel zou de toenmalige bewerking van de oudere akker voor verstoringen eronder kunnen hebben gezorgd.

De derde geomorfologische zone bevindt zich in het zuidelijkste puntje van het onderzoeksgebied en bestaat uit terrasvlakteafzettingen die lager gelegen zijn dan de hierboven besproken terrashoogte. Hier ligt de bouwvoor direct op de terrasvlakte en is er geen oude akkerlaag waargenomen.

3.2 Sporen

Er zijn tijdens het onderzoek in totaal 100 spoornummers toegekend. Hiervan betreffen 26 stuks de natuurlijke ondergrond, 14 stuks een recente verstoring en 7 stuks een natuurlijke verstoring, bijvoorbeeld door boomwortels. De recente verstoringen bestaan hoofdzakelijk uit ploeg- of spitsporen in het westelijk deel van het onderzoeksgebied. Volgens omwonenden heeft binnen het plangebied aspergeteelt plaatsgevonden, wat gepaard gegaan is met diepploegen.

Wat overblijft, zijn 13 paalkuilen, 7 kuilen en 33 greppels. De paalkuilen kennen allen een gelijke vulling en zullen daarom waarschijnlijk een gelijk moment van aanleg kennen. Uit één van de sporen werd een scherp roodbakkend geglazuurd aardewerk aangetroffen (circa 17e eeuw), dat een post-middeleeuwse datering aan de paalsporen kan geven.

Een relatief hoog aantal spoornummers werd aan greppels uitgedeeld. Dit is te verklaren door het gegeven dat in de verschillende proefsleuven meerdere keren dezelfde greppel kan worden aangetroffen. Hierdoor behoren bijvoorbeeld de spoornummers 4007, 5009, 7006 en 9007 tot één en dezelfde greppel. Op deze wijze kan het aantal greppels worden gereduceerd tot 10 stuks. De greppels volgen allen de vorm van de huidige verkaveling en zullen derhalve van geringe ouderdom zijn. Deze verkaveling is reeds op de kadasterkaart uit 1832 zichtbaar (afb. 5). De aangetroffen greppels zullen hiermee samenhangen.

3.3 Vondsten

In totaal zijn tijdens het onderzoek twaalf vondsten verzameld. Het betreft negen scherven keramiek en drie stuks vuursteen. De keramische vondsten zijn te verdelen in enerzijds zes scherven van dakpannen, daterend tussen 1500 en 1900, anderzijds twee scherven prehistorisch aardewerk, mogelijk uit de late ijzertijd. Laatstgenoemde vondsten werden in de bouwvoor aangetroffen en kunnen niet aan grondsporen worden toegewezen.

Van de vuursteenfragmenten zijn twee stuks als artefact te beschouwen, met dateringen tussen het paleo- en mesolithicum enerzijds en tussen het meso- en neolithicum anderzijds.⁴ Eerstgenoemde werd in de natuurlijke ondergrond in het zuiden van het plangebied aangetroffen, terwijl de tweede uit een verkavelingsgreppel uit de nieuwe tijd werd verzameld.

3.4 Beantwoording onderzoeksvragen

1. Is er een vindplaats aanwezig binnen het onderzoeksgebied?

Er is een vindplaats aanwezig in de vorm van verkavelingsgreppels en paalkuilen.

2. Zo ja, beschrijf per vindplaats de datering, het complextypen, de aard van de sporen en vondsten, de verspreiding van de sporen en vondsten en de begrenzing van de vindplaats (indien mogelijk) zowel binnen als buiten het onderzoeksgebied.

De verkavelingsgreppels en paalkuilen stammen uit de nieuwe tijd. Zij volgen de oriëntatie van de verkaveling zoals deze op dit moment bestaat. Vondstmateriaal dat eruit werd verzameld, bestaat uit grijs- en roodbakende dakpannen. Er is geen vindplaats uit de steentijd vastgesteld.

3. Hoe is de bodemopbouw/stratigrafie binnen het onderzoeksgebied en wat is de relatie van de aangetroffen vindplaats met de bodemopbouw?

Er zijn drie geomorfologische zones vastgesteld met daarop wisselende bodemtypes: een opgevulde oude beek, afgedekt door een circa 30 cm dikke recente bouwvoor (noordoosten); een terrashoogte met een oude akkerlaag onder de recente bouwvoor (noordwesten) en terrasvlakteaafzettingen met een recente bouwvoor (zuiden). De verkavelingsgreppels zijn in elke zone waargenomen.

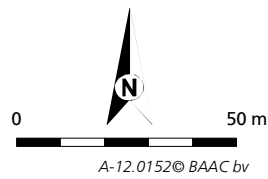
4. Wat is de waardering van de vindplaats? Geef daarbij aan in hoeverre de vindplaats in een groter onderzoekskader is in te passen.

De waardering van de vindplaats wordt in paragraaf 4.2 besproken.

Reuver, Rijksweg/ Bergerhofweg
 Allesporenkaart op minuutplan 1832

- greppel
- kuil
- natuurlijke laag
- natuurlijke verstoring
- paalkuil
- recent
- spitspoor

*Afb. 5 Alle-sporenkaart ge-
 projecteerd op kadasterkaart
 uit 1832.*

5. *Zijn er verstoringen aanwezig binnen het onderzoeksgebied? Zo ja, waar bevinden deze zich en tot hoe diep hebben deze de bodem verstoord?*

Er zijn verstoringen waargenomen die samenhangen met ploegwerkzaamheden. Volgens omwonenden heeft binnen het plangebied aspergeteelt plaatsgevonden, waarvoor het noodzakelijk was diep te ploegen. De ploegsporen zijn hoofdzakelijk in het westen van het onderzoeksgebied aangetroffen.

6. *Hoe sluiten de resultaten van het onderzoek aan op de gespecificeerde archeologische verwachting zoals die in het vooronderzoek voor het onderzoeksgebied is vastgesteld?*

Er is geen vindplaats uit de steentijd vastgesteld. Wel is een drietal stukken vuursteen aangetroffen, waarvan twee stuks als artefact te determineren zijn. Eén exemplaar werd echter uit een verkavelingsgreppel uit de nieuwe tijd verzameld, terwijl de andere zich in het zuiden van het onderzoeksgebied in de natuurlijke ondergrond bevond. Er werden geen concentraties vuursteen aangetroffen.

7. *Indien er geen vindplaats is vastgesteld, hoe is dit te verklaren (landschappelijk, verstoring of gewoon niet aanwezig)?*

Hoewel er weliswaar een vindplaats uit de nieuwe tijd is vastgesteld, is de verwachte steentijdvindplaats niet aangetroffen. Dit houdt in dat de reeds vastgestelde steentijdvindplaats binnen het onderzoeksgebied niet groter is geweest dan al bekend was en dat er zich geen andere steentijdvindplaatsen binnen de directe omgeving hiervan bevinden.

4 Synthese, waardering en advies

4.1 Synthese

Binnen het plangebied zijn 30 antropogene sporen aangetroffen, waarvan 10 greppels, 13 paalsporen en 7 kuilen. Alle greppels liggen in een gelijke oriëntatie met de huidige verkaveling van het terrein en zullen als percelering of afwatering hebben gediend. Omdat de kavels binnen het plangebied verschillend georiënteerd zijn (met name het noordwestelijke en noordoostelijke kavel), zijn de greppels eveneens variërend in oriëntatie. Vondstmateriaal uit de greppels geeft aan dat deze sporen uit de nieuwe tijd stammen. Ook de paalsporen die werden aangetroffen, kennen een dergelijke oorsprong. Uit de paalsporen kon geen structuur herleid worden.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van vindplaatsen uit de steentijd, buiten de reeds bekende vindplaats in het noorden van het plangebied. Weliswaar zijn verspreid over het terrein twee vuurstenen artefacten aangetroffen, maar het vermoeden bestaat dat deze aan de reeds bekende vindplaats te relateren zijn.

4.2 Waardering

Hoewel de verwachte vindplaatsen uit de steentijd niet zijn aangetroffen, is er wel sprake van een archeologische vindplaats, in de vorm van verkavelingsgreppels en paalsporen uit de nieuwe tijd. De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2) stelt dat een aangetroffen vindplaats gewaardeerd dient te worden op een aantal criteria: Beleving, Fysieke kwaliteit en Inhoudelijke kwaliteit, waarbij score 1 als 'laag' wordt aangegeven en score 3 als 'hoog'. Deze waardering wordt in onderstaande tabel weergegeven.

Reuver, Rijksweg/ Bergerhofweg. Archeologische waarderingstabel volgens KNA 3.2				
Waarden	Criteria	Scores		
		Hoog (3)	Midden (2)	Laag (1)
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord		
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord		
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	x		
	Conservering		x	
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid			x
	Informatiewaarde			x
	Ensemblewaarde			x
	Representativiteit	N.v.t.		

Waardering van de vindplaats volgens de criteria van de KNA, versie 3.2.

Dat de gaafheid van de sporen als 'hoog' wordt gekwalificeerd, hangt samen met de geringe ouderdom ervan. Hierdoor zijn post-depositionele processen (bioturbatie of antropogene verstoringen) minder van invloed geweest en waren de greppels en palen duidelijk zichtbaar. Wel dient te worden opgemerkt dat de paalsporen nog tot een geringe diepte reikten en dat de score omtrent 'Gaafheid' eigenlijk tussen 2 en 3 gelegen is.

Conservering van het vondstmateriaal is redelijk te noemen. Er zijn echter geen metaalvondsten of botmateriaal aangetroffen. De verwachting is dat deze materiaalcategorieën in deze zandige ondergrond niet goed bewaard gebleven zijn, waardoor het criterium 'Conservering' met score 2 is gewaardeerd.

De zeldzaamheid en informatiewaarde van vindplaatsen zoals deze zijn gering: percelering uit de nieuwe tijd is geen zeldzaamheid. De 'Ensemblewaarde' heeft betrekking op onderzoeken in de omgeving en de toepasbaarheid van onderhavig onderzoek hierop. De aard van de aangetroffen resten geeft geen aanleiding tot het toepassen op andere onderzoeken, waardoor ook dit criterium 'laag' gescoord wordt.

4.3 Advies

Het onderzoek heeft geen behoudenswaardige archeologische resten blootgelegd. Het advies luidt dan ook het plangebied vrij te geven van verder archeologisch onderzoek.

Let wel: bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. Dit betekent niet dat reeds gestart kan worden met bodemversturende activiteiten of de daarop voorbereidende activiteiten. Het selectieadvies dient namelijk eerst beoordeeld te worden door de bevoegde overheid wat uiteindelijk leidt tot een selectiebesluit.

Hoewel getracht is een zo gefundeerd mogelijk advies te geven op grond van de gebruikte onderzoeksmethoden, kan de aanwezigheid van archeologische sporen of resten nooit volledig worden uitgesloten in de gebieden waarvoor geen vervolgonderzoek wordt aanbevolen. BAAC bv wil er daarom op wijzen dat men bij bodemversturende activiteiten alert dient te zijn op de aanwezigheid van archeologische waarden (zoals vondstmateriaal en grondsporen). Bij het aantreffen van deze waarden dient men hiervan melding te maken bij de Minister (in de praktijk de RCE) conform artikel 53 van de Monumentenwet 1988.

5 Literatuur

Centraal College van Deskundigen
(CCvD), 2010: *Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie (KNA)
Landbodems, versie 3.2*, SIKB, Gouda.

Winter, J. de, 2012: *Reuver, Roversheide
II; Programma van Eisen Inventariserend
Veldonderzoek door middel van
Proefsleuven*. 's Hertogenbosch.

6 Lijst van afbeeldingen

Afb. 1 Het plangebied

Afb. 2 Puttenplan

Afb. 3 De opgevulde beek in het (noord)oosten van het onderzoeksgebied.
Deze wordt zichtbaar als een lichtgekleurde zone van fijn wit zand.

Afb. 4 Alle-sporenkaart

Afb. 5 Alle-sporenkaart geprojecteerd op kadasterkaart uit 1832

Bijlagen

1 ■ Vondstenlijst

2 ■ Sporenlijst

Bijlage 1 Vondstenlijst

Vnr	Spoor	Vulling	Verz.wijze	Materiaal	Aantal	Datering
1	3010	0	Aanleg vlak	Vuursteen	1	mesolithicum-neolithicum
1	3010	0	Aanleg vlak	Aardewerk	4	dakpannen nieuwe tijd
2	5008	0	Aanleg vlak	Aardewerk	2	roodbakkend aardewerk 17e eeuw
3	6001	0	Aanleg vlak	Aardewerk	2	handgevoormd aardewerk late ijzertijd
4	9002	0	Aanleg vlak	Natuursteen	1	kieselsteen
5	10002	0	Aanleg vlak	Vuursteen	1	paleolithicum-mesolithicum
6	11002	0	Aanleg vlak	Vuursteen	1	indet

Bijlage 2 Sporenlijst

Nr	Put	Vlak	Aard	Diepte	Kleur	Gevlekt	Inclusies	Opmerking
1001	1	1	Natuurlijke ondergrond	0	GE	LGR	FE	-
1002	1	1	Greppel	7	NVT	-	-	-
1002	1	1	Greppel	7	BR	GR	-	-
1002	1	1	Greppel	7	LBRGR	GR	FE1	-
1003	1	1	Paalkuil	15	LGR	GR	-	Snijdt s1002
1004	1	1	Greppel	0	lbrgr	gr	-	-
1005	1	1	Natuurlijke verstoring	0	wigr	dgr	-	Boornval
1006	1	1	Greppel	38	NVT	-	-	-
1006	1	1	Greppel	38	GRBR	-	FE1, HK1	-
1006	1	1	Greppel	38	GEGR	-	FE1, HK1	-
1007	1	1	Greppel	8	grbr	-	FE1	-
1008	1	1	Greppel	0	GRBR	-	FE1	-
1009	1	1	Kuil	7	lbrgr	-	HK1	Mogelijk onderkant akkerlaag
1010	1	1	Natuurlijke ondergrond	0	wigr	-	MIN3, FE3	Iets Kryoturbatie
1011	1	1	Natuurlijke ondergrond	0	lbrgr	-	HK1	-
1999	1	1	Recente verstoring	0	NVT	-	-	Algemeen nummer recente sporen WP1
2001	2	1	natuurlijke ondergrond	0	wilgr	-	Z51, FE2	-
2002	2	1	Greppel	17	lbr	lgr	FE1	-
2003	2	1	Greppel	0	lbr	lgr	FE1	-
2004	2	1	Natuurlijke verstoring	1	lgr	lgr	FE1	-
2005	2	1	Paalkuil	11	NVT	-	-	-
2005	2	1	Paalkuil	11	gr	-	-	-
2005	2	1	Paalkuil	11	lgr	lgr	-	-
2006	2	1	Kuil	0	gr	dgr	FE2	-
2007	2	1	Kuil	0	lgr	lgr	FE1	-
2008	2	1	Kuil	0	lgr	gr	-	-
2009	2	1	Natuurlijke ondergrond	0	wiro	br	FE4, MIN2	Iets kryoturbatie
2010	2	1	Kuil	0	lgr	dbr	FE1	-
2011	2	1	Natuurlijke verstoring	0	wigr	lgr	FE1	-
2012	2	1	Greppel	8	GR	BRGR	HK1	-
2013	2	1	Natuurlijke ondergrond	0	lbrgr	-	FE2, MIN1	-

2999	1	1	Recente verstering	0	NVT	-	-	Algemeen nummer recente sporen WP2	-	-	-
3001	3	1	Natuurlijke ondergrond	0	lgr	-	FE2	Spitsporen	-	-	-
3002	3	1	Greppel	24	NVT	-	-	-	-	-	-
3002	3	1	Greppel	24	lbrgr	dbr	FE1	-	-	-	-
3002	3	1	Greppel	24	lgr	gr	H3	Onderkant dbr	-	-	-
3003	3	1	Kuil	8	Bgr	gr	-	-	-	-	-
3004	3	1	Greppel	0	br	lgr	-	-	-	-	-
3005	3	1	Greppel	43	lgr	br	FE1	-	-	-	-
3006	3	1	Natuurlijke ondergrond	0	wigl	lgr	FE2, MN2	-	-	-	-
3007	3	1	Natuurlijke ondergrond	0	wige	or	FE4, MN1	iets kryoturbatie	-	-	-
3008	3	1	Greppel	0	gbr	dgr	FE1	-	-	-	-
3009	3	1	Natuurlijke ondergrond	0	lbrgr	-	HK1, MN1	-	-	-	-
3010	3	1	Greppel	26	brgr	gr	-	-	-	-	-
3011	3	1	Natuurlijke ondergrond	0	robr	gegr	HK1	-	-	-	-
3999	1	1	Recente verstering	0	NVT	-	-	Algemeen nummer recente sporen WP3	-	-	-
4001	4	1	Natuurlijke ondergrond	0	lgr	lbr	FE2	-	-	-	-
4002	4	1	Spitspoor	4	gr	gegr	-	-	-	-	-
4003	4	1	Spitspoor	2	gr	gegr	-	-	-	-	-
4004	4	1	Greppel	32	NVT	-	-	-	-	-	-
4004	4	1	Greppel	32	gbr	dbrgr	HK1	-	-	-	-
4004	4	1	Greppel	32	brgr	-	HK1	-	-	-	-
4004	4	1	Greppel	32	robr	br	-	-	-	-	-
4005	4	1	Spitspoor	0	gr	-	-	-	-	-	-
4006	4	1	Kuil	0	lgr	lbr	-	-	-	-	-
4007	4	1	Spitspoor	0	gr	dgr	-	-	-	-	-
4008	4	1	Greppel	10	lbr	gr	HK1	-	-	-	-
4009	4	1	Greppel	0	gr	gegr	HK1	-	-	-	-
4010	4	1	Spitspoor	0	gr	-	-	-	-	-	-
4011	4	1	Spitspoor	4	gr	-	-	-	-	-	-
4012	4	1	Greppel	0	gr	-	-	-	-	-	-
4013	4	1	Spitspoor	0	brgr	-	-	-	-	-	-
5001	5	1	Natuurlijke ondergrond	0	lgr	-	FE1	-	-	-	-

5002	5	1	Greppel	0	grbr	orgr	FE1	-	-	-	-
5003	5	1	Greppel	26	NVT	-	-	-	-	-	-
5003	5	1	Greppel	26	Br	-	-	-	-	-	-
5003	5	1	Greppel	26	dgr	lgr	FE1, HK1	-	-	-	-
5004	5	1	Greppel	16	lgr	gr	FE3	-	-	-	-
5005	5	1	Natuurlijke ondergrond	0	gebr	or	FE1	-	-	-	-
5006	5	1	Greppel	10	brgr	-	HK1, FE1	-	-	-	-
5007	5	1	Greppel	10	brgr	-	HK1, FE1	-	-	-	-
5008	5	1	Greppel	28	gegr	-	HK1, FE1	-	-	-	-
5009	5	1	Greppel	0	gebr	br	FE1	-	-	-	-
6001	6	1	Natuurlijke ondergrond	0	orbr	gebr	FE2	-	-	-	-
6002	6	1	Greppel	0	lbr	gebr	-	-	-	-	-
6003	6	1	Greppel	0	br	-	-	-	-	-	-
6004	6	1	Spitspoor	0	gebr	br	-	-	-	-	-
6005	6	1	Greppel	0	lbr	grbr	-	-	-	-	-
6006	6	1	Natuurlijke ondergrond	0	orbr	gebr	FE2	-	-	-	-
6007	6	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-
6008	6	1	Paalkuil	5	brgr	-	-	-	-	-	-
6009	6	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-
6010	6	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-
6011	6	1	Greppel	0	brgr	orbr	-	-	-	-	-
6012	6	1	Natuurlijke verstoring	0	lge	-	-	-	-	-	-
7001	7	1	Natuurlijke ondergrond	0	lgr	brge	-	-	-	-	-
7002	7	1	Natuurlijke ondergrond	0	gegr	or	FE2	-	-	-	-
7003	7	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-
7004	7	1	Greppel	0	gebr	grbr	-	-	-	-	-
7005	7	1	Natuurlijke verstoring	2	gebr	gr	-	-	-	-	-
7006	7	1	Greppel	0	gebr	-	FE1	-	-	-	-
8001	8	1	Natuurlijke ondergrond	0	gebr	-	FE1	-	-	-	-
8002	8	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-
8003	8	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-
8004	8	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-
8005	8	1	Paalkuil	14	gr	-	-	-	-	-	-

8006	8	1	Paalkuil	0	brgr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8007	8	1	Greppel	28	br	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9001	9	1	Natuurlijke ondergrond	0	gebr	-	-	-	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9002	9	1	Natuurlijke verstoring	0	robr	br	VLH	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9003	9	1	Paalkuil	16	brgr	br	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9004	9	1	Spitspoor	0	gebr	brgr	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9005	9	1	Natuurlijke verstoring	0	lbr	dbgr	HK1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9006	9	1	Natuurlijke ondergrond	0	orbr	br	FE2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9007	9	1	Greppel	30	brgr	lbr	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10001	10	1	Natuurlijke ondergrond	0	lgegr	or	FE2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10002	10	1	Natuurlijke ondergrond	0	gebr	brgr	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10003	10	1	Greppel	0	gebr	dgrbr	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10004	10	1	Spitspoor	0	gebr	brgr	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11001	11	1	Natuurlijke ondergrond	0	gebr	-	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11002	11	1	Spitspoor	0	gebr	brgr	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12001	12	1	Natuurlijke ondergrond	0	gesgr	or	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12002	12	1	Natuurlijke ondergrond	0	gebr	-	FE1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-